

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

درس اول منطق پایه دهم انسانی

مهدیه شریفی پور دبیر منطق

سال تحصیلی: ۱۴۰۰-۱۴۰۱

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

ابن سینا:
علم منطق علم ترازوست و علم
های دیگر، علم سود و زیان، و هر
دانشی که به ترازو سنجیده
نشود، یقین آور نباشد، پس چاره
نیست از آموختن علم منطق

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.maydars.ir

درس: ۱

منطق

ترازوی اندیشه

www.my-dars.ir

اهداف کلی :

- تعریف منطق و فایده آن و ارتباط آن با علوم دیگر
- ذکر دو حیطة اصلی منطق: تعریف، استدلال
- تقسیم دانش بشری به دو حیطة کلی: تصور تصدیق

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

اهداف جزئی : بعد از پایان درس فراگیر باید بتواند :

- ۱- علم منطق را تعریف کند .
- ۲- کار منطقیون را بررسی کند .
- ۳- فواید دانستن تعریف مغالطه و انواع مغالطات را بفهمد .
- ۴- علت نیاز داشتن به علم منطق را درک کند .
- ۵- بداند که منطق علمی است کاملاً کاربردی و عملی نه نظری .
- ۶- دو حیطة اصلی منطق را تعریف کند و مثال بزند .
- ۷- دو حیطة دانش بشری را بداند و مثال بزند .

نگاه گذرا

در ابتدا با تعریف علم منطق به عنوان علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است آشنا می شویم

سپس خطای اندیشه «مغالطه» و برخی ویژگی هایش را می شناسیم.

در قدم بعد حیطه کاربرد وموارد استفاده از علم منطق را مورد بررسی قرار می دهیم.

و در پایان نیز با تقسیم بندی علم به «تصور و تصدیق»، به توضیح راه رسیدن به آن ها (که همان دو بخش اصلی منطق یعنی «تعریف» و «استدلال» است) می پردازیم

- ۱- مغالطه (سفسطه): هرگونه خطای اندیشه، چه عمدی و چه غیر عمدی.
- ۲- تصور: درک ما از مفاهیم مختلف همچون سیرغ، درخت و... را «تصور» می گویند.
- ۳- تصدیق: جملاتی که در آن حکم و قضاوت وجود دارد و در آن ها اوصافی را به چیزی نسبت می دهیم یا از آن سلب می کنیم.
- ۴- تعریف: کاری که برای رسیدن به چپستی یک تصور «مفهوم» جدید انجام می هیم، تعریف نام دارد.
- ۵- استدلال: کاری که برای رسیدن به یک تصدیق جدید انجام می دهیم، استدلال نام دارد.

علم منطق: علمی است که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است.

- نحوه جلوگیری از خطای اندیشه توسط منطق دانان:
- بررسی انواع خطاهای فکر.
- دسته بندی انواع خطاهای فکر.
- بیان قواعد درست اندیشیدن

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.aydas.com.ir

• خطای اندیشه = مغالطه = سفسطه

مغالطه: در علم منطق مانند بیماری است در علم پزشکی

ذهن انسان به صورت طبیعی بر اساس قواعدی می اندیشد ، منطق دانان این قواعد را کشف کرده اند و به صورت علم منطق در اختیار ما قرار داده اند .

بنابراین: قواعد منطقی ، قواعد طبیعی ذهن ما هستند که کشف و تدوین

شده اند ، نه اختراع و ابداع گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

فکر و ذهن انسان همواره در معرض لغزش و خطا است .

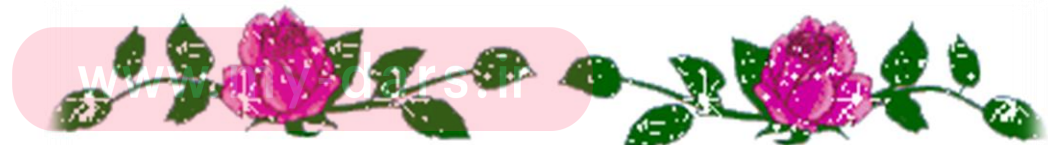
در دو موقعیت:

۱. در استدلالهای پیچیده.

۲. در تعریف دقیق اصطلاحات خاص.

با به کارگیری علم منطق، سریع تر و دقیق تر می توان عوامل لغزش و
خطای فکر را تشخیص داد.

گروه آموزشی عصر

ریز نکته:

به کارگیری علم منطق است که باعث جلوگیری و تشخیص خطای فکری گردد نه صرفا دانستن علم منطق.

ویژگی های علم منطق:

۱. توسط هیچ کس اختراع نشده بلکه با کشف قواعد تفکر به دسته بندی و توضیح آن ها می پردازد.
۲. علمی کاربردی است که باید به صورت عملی فرا گرفته شود (مانند دوچرخه سواری، شناو...).
۳. دانش منطق ابزاری در خدمت سایر علوم است مانند:

سیستم کنترل خودرو:

شاقول بنایی:

ترازوی مغازه داران:

www.my-dars.ir

مای درس

گروه آموزشی

تبحر در علوم کاربردی نیاز به تمرین و ممارست دارد و از آن جا که منطق علمی کاربردی است، برای مهارت یافتن در آن نیاز به تمرین و ممارست است.

هر که نهایت تلاش خود را برای رسیدن به هدف
به کارگیرد، به تمام خواسته‌هایش می‌رسد
امام علی (ع)

مای درس

www.my-dars.ir

دانستن منطق:

۱. دانستن منطق برای فهم فلسفه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برای فهم فلسفه و ارزیابی اندیشه‌های فلسفی.
۲. نیاز ما در زندگی برای درست فکر کردن و تصمیم گرفتن.
۳. استدلال آوری و تعریف کردن صحیح، اموری نیستند که تنها در محیط تحصیلی با آنها سر و کار داشته باشیم این امور قسمتی از سخنان روزانه ما را تشکیل می‌دهند

تصویر

اقسام علم:

تصدیق

۱- **تصور:** ادراک ما از مفاهیم مختلف همچون مثلث، سیرغ و..... را تصور می گویند. یعنی زمانی که مفهومی همچون مثلث را می شناسیم در واقع نسبت به آن تصور به دست آورده ایم به این علم ما به مثلث علم تصویری می گویند.

مای درس

ویژگی های تصور:

۱. یکی از اقسام علم است.
۲. به واقعیت داشتن یا نداشتن آن کاری نداریم. www.maydars.com
۳. به ارتباط آن با مفاهیم دیگر و سایر امور کاری نداریم.

۲- **تصدیق**: زمانی که میان دو یا چند تصور نسبتی برقرار کنیم که در آن حکم و قضاوت وجود داشته باشد. با تصدیق مواجه شده ایم مثلاً «**مثلث سه ضلعی است**» یک تصدیق است. زیرا در آن حکم به بودن نسبت. میان تصور «**مثلث و سه ضلعی**» شده است.

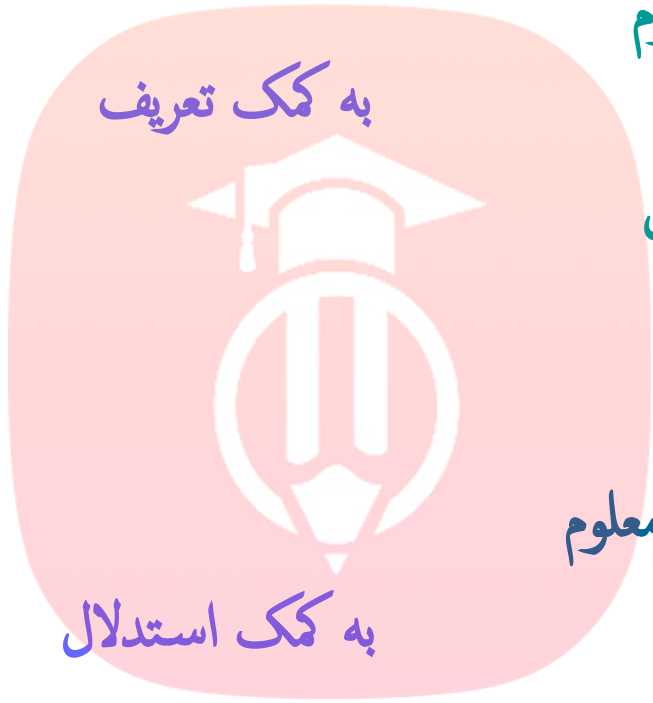
ویژگی های تصدیق:

۱. یکی از اقسام علم است.
۲. دارای حداقل دو تصور است.
۳. در آن حکم قضاوت وجود دارد.
۴. قابلیت صدق و کذب دارد. **آموزشی عصر**
۵. در آن اوصافی را به چیزی نسبت می دهیم یا از آن سلب می کنیم.

مای درس

www.may-dars.com

به کمک تعریف

به کمک استدلال

تصورهای معلوم

تصورهای مجهول

تصور:

تصدیق های معلوم

تصدق های مجهول

تصدیق:

مای دارس

www.my-dars.ir

A decorative banner featuring two vibrant pink roses with green leaves and stems. The text 'مای دارس' is written in a large, pink, stylized font above the roses. Below the roses, the website address 'www.my-dars.ir' is displayed in white text on a pink rounded rectangular background.

اقسام تفکر:

تفکر و اندیشیدن برای گسترش علم و کاهش مجهولات است و از آن جایی که علم تقسیم شد به تصور و تصدیق.

می توانیم بگوییم تفکر راه رسیدن به تصور و تصدیق جدید است.

به تفکری که ما را به تصور جدید برساند تعریف می گویند.

به تفکری که ما را به تصدیق جدید برساند استدلال می گویند

تعریف

تصور

گروه آموختنی عصر
اقسام تفکر: تصور و تصدیق

اقسام علم:

استدلال

تصدیق

www.my-dars.ir

سوالات تشریحی:

- ۱- علم منطق را تعریف کنید. علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است.
- ۲- منطق دانان، برای اینکه انسان در زمان اندیشیدن دچار مغالطه نشود، چه کوششی نموده اند؟ با بررسی انواع خطاهای ذهن و دسته بندی آنها، راه های جلوگیری از آنها را نشان دهند. قواعدی را که باید رعایت کنیم تا دچار خطای فکری یا اصطلاحاً مغالطه نشویم، مشخص کرده اند.
- ۳- چرا منطق را به شاقول بنایی تشبیه کرده اند؟ زیرا به کارگیری آن باعث پدید آمدن بنای فکری مستحکمی می شود؛ اما آجرها و مواد لازم برای ساختن این بنا را باید از علوم دیگر تهیه کرد.

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

- ۱- منطق علمی **کارپردی** است که تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد
- ۲- دانش **منطق** ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش هاست .
- ۳- دانش بشری را به دو حیطه کلی تقسیم می کنیم که عبارتند از .. **تصورات** .. و .. **تصدیقات** .. .
- ۴- در ... **تصدیقات** حکم و قضاوت وجود دارد و در آنها اوصافی را به چیزی نسبت یا از آن سلب می کنیم.

www.my-dars.ir

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

از حسن توجه شما عزیزان سپاسگزارم

پایان

شریفی پور

www.my-dars.ir

